

ADVIES

KLEINE PROJECTEN

AANVRAAG: 'Wrijving van gedachten'. Artistieke ontmoetingen Antwerpen / Zundert
AANVRAGER: Ron Dirven

NR: BKL2015-030

BIJENKOMST ADVIESCOMMISSIE: 12 oktober 2015

BEGROTING: € 201.500

AUTEUR ADVIES: Janneke van Laar

GEVRAAGDE BIJDRAGE: € 60.000 (29,8%; gevraagd als subsidie)

1. ALGEMEEN

Het Vincent van GoghHuis Zundert richt zich op Van Gogh en zijn inspiratie voor moderne en hedendaagse kunst. Naast het reguliere Artist-In-Residence-programma heeft het Van GoghHuis drie projecten gestart om de culturele kwaliteit te verhogen. Samen met het MuHKA (Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen) en AIR Antwerpen (internationaal residentieproject voor kunstenaars) realiseert het Vincent van GoghHuis het project 'Wrijving van gedachten' / Artistieke ontmoetingen Antwerpen-Zundert. Voor dit samenwerkings- en uitwisselingsproject over culturele kruisbestuiving in een grensgebied vraagt het Vincent van GoghHuis Zundert een bijdrage aan vanuit Brabant C. Namens de aanvrager verscheen dhr. Ron Dirven voor de commissie om het project toe te lichten. In het vraaggesprek kwamen onder andere de begeleiding van de jonge kunstenaars, de commitment binnen de samenwerking en uitwisseling, de meerwaarde van het project bovenop het reguliere programma en de duurzame borging aan de orde.

2. OPMERKINGEN BIJ CRITERIA

2.1 VERPLICHT

a. Het project is van hoge kwaliteit, tot uitdrukking komend in oorspronkelijkheid, zeggingskracht en vakmanschap of heeft een ontwikkelkarakter met het oog op reële groei naar hoge culturele kwaliteit (score: goed)

In de presentatie werd duidelijk dat dit project de start is van de overkoepelende missie om het Artist-In-Residence-programma, in plaats van het als een nevenactiviteit te beschouwen, volledig te integreren in het hoofdprogramma. Ook gezien de heropleving en herwaardering van schilderkunst, ziet de commissie de potentie van een dergelijke doelstelling. Het Vincent van GoghHuis Zundert heeft de afgelopen jaren met verscheidene projecten vertrouwen opgebouwd wat betreft de culturele kwaliteit, met name binnen de koppeling van Van Gogh en hedendaagse kunst (Landkunst op de Oude Buisse Heide, Vincent's Asylum, diverse exposities en residencies in het Van Gogh Huis). De commissie benadrukt wel de kwetsbaarheid van de artistieke kracht gezien het Van GoghHuis uit een zeer kleine kern bestaat. Van de betrokken partners binnen het project Wrijving van gedachten mag minstens een evenzo hoge kwaliteit worden verwacht, zowel het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen als AIR Antwerpen zijn gevestigde en erkende namen. De genoemde gevestigde en beginnende kunstenaars in het plan zijn relevant en dragen bij aan het vertrouwen in de kwaliteit van dit project.

b. Het project versterkt het cultuursysteem van de provincie Noord-Brabant op duurzame wijze of heeft een ontwikkelkarakter met het oog op duurzame versterking van het cultuursysteem (score: voldoende)

Het Vincent van GoghHuis ziet het samenwerkingsproject als de eerste stap om de banden met de zuiderburen aan te halen en heeft de ambitie om de komende jaren artistieke en culturele allianties aan te gaan met vergelijkbare Belgische instituten en kunstenaars, ook ter versterking van het Nederlandse en Brabantse museumlandschap. Hoewel dit is een lovenswaardige ambitie is, vertaalt dit zich in het projectplan niet direct naar concrete plannen. De zienswijze van de aanvrager op deze ambitie tijdens het vraaggesprek heeft de commissie overtuigd, zij ziet de potentie van dergelijke toekomstige samenwerkingen en een hierop volgend internationaal relatienetwerk. Daarmee verwacht de commissie tevens voldoende duurzaamheid van dit op het eerste gezicht kortlopende en incidentele project.

c. Het project is ten minste van nationale betekenis of heeft het potentieel daar in maximaal 3 jaar toe te leiden (score: goed)

Gezien 2015 het internationale Van Gogh-jaar is, waar het Van GoghHuis deel van uitmaakt, en er tevens financiële ondersteuning is gevonden bij het Vlaams-Nederlands uitwisselingsprogramma BesteBuren, mag er vanuit worden gegaan dat dit project de potentie heeft om van internationale waarde te zijn. De hoofdtentoonstelling is onderdeel van het internationale Van Gogh 2015-programma en van het Vlaams-Nederlands programma Beste Buren. De gekozen kunstenaars die als coaches fungeren binnen het programma hebben tevens een stevige internationale betekenis. De gekozen kunstenaars hebben landelijke betekenis. Tevens kunnen (inter)nationale samenwerkingen verwacht worden als spin-off van dit project, zoals de in de pitch aan bod gekomen plannen in 2018 voor coproductie met het Van Gogh Museum en de Artist-in-Residence in de Franse stad Arles.

d. In het project is sprake van ondernemerschap (score: voldoende)

Het aangaan van relaties zoals bij het samenwerkingsverband tussen de drie partijen waarbij de partijen (letterlijk) over de grenzen van hun eigen initiatief kijken is aanmoedigingswaardig. De commissie spreekt vol lof van het artistiek ondernemerschap van de aanvrager binnen dit project, maar benadrukt dat het bedrijfsmatig ondernemerschap hiermee in gelijke tred zou moeten lopen. De begroting is conventioneel, waarbij er zwaar op de gebruikelijke fondsen geleund wordt en er een laag bedrag vanuit de eigen inkomsten wordt verwacht. Wel moet opgemerkt worden dat de bijdrage vanuit de Vrienden Gogh Zundert noemenswaardig is. Het marketingplan kent een nadruk op de pr en laat nog veel kansen onbenut met betrekking tot de marketing van dit project. Gezien de connectie met AIR Antwerpen en het MuHKA en de gunstige ligging van Zundert ten opzichte van Antwerpen, zouden hier mooie en logische combinaties kunnen worden gemaakt. Dit jaar leunt het project sterk op de inspanningen van landelijke instellingen in het kader van 125 jaar Van Gogh. Het verdient de aandacht dat het initiatief ook zelfstandig de nodige marketinginspanningen kan leveren.

e. Het project is nieuw of geeft een nieuwe impuls aan een bestaand project of organisatie (score: goed)

De overkoepelende aanpak, het zoeken van een samenwerking en kruisbestuiving met Belgische instellingen en kunstenaars, mag als een nieuwe impuls voor het Van GoghHuis worden beschouwd. Onder dit project vallen enkele deelprojecten die nieuw zijn, zoals de groepstentoonstelling Wrijving van Gedachten, maar ook projecten die als een impuls op de reguliere programmering kunnen worden beschouwd, zoals het Artist-In-Residence programma en Landkunst op de Oude Buisse Heide. In de presentatie werd duidelijk dat de hoofdgedachte waartoe dit project een eerste aanzet is, tevens het volledig integreren is van het Artist-In-Residence-programma in het hoofdprogramma. Dit was voor de commissie een heldere visie en een overtuigend nieuwe richting voor het Van GoghHuis.

f. Het project draagt bij aan talentontwikkeling in de provincie Noord-Brabant (score: goed)

De uitwisseling van het eigen Artist-In-Residence-programma met AIR Antwerpen biedt jonge Vlaamse en Brabantse kunstenaars een kans in een internationale context en middels begeleiding van beide instellingen hun eigen werk te verdiepen en te presenteren. De vorm van het mentorschap middels het model van meester-gezel met gevestigde, vooraanstaande kunstenaars en jonge, beloftevolle kunstenaars is lovenswaardig. De connectie met het AKV St. Joost voor de selectie van deze jonge kunstenaars voor de AIR wordt door de commissie ook als zeer positief ervaren. Ook de kunstenaars- en kunstbemiddelaarsavonden binnen het project hebben als doel om jonge talenten te stimuleren door hen in aanraking te brengen met meer ervaren kunstenaars.

2.2 FACULTATIEF (minimaal 2)

g. Het project ondersteunt de ontwikkeling van een culturele hotspot (score: voldoende)

Het project moet bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het Vincent van GoghHuis als culturele hotspot. De culturele en ruimtelijke eigenschappen van het Van GoghHuis zijn nog erg marginaal om de plek als een culturele hub te beschouwen. De pitch heeft echter de mogelijkheid getoond dat het zich als zodanig zou kunnen ontwikkelen mede door het Artist-in-Residence-programma een prominente plek binnen het programma geven. Het geheel van het Van GoghHuis als historisch museum en eigentijdse kunst-presentatieplek, en kosterswoning en atelier van Roland Holst als AIR-plekken, zou bij intensievere programmering met voldoende aantrekkingskracht in de verdere regio het potentieel hebben om zich als een hotspot te ontwikkelen.

h. Het project is innovatief, doordat het zich binnen zijn discipline of sector onderscheidt in inhoud, uitvoering of cultureel ondernemerschap en specifiek daarmee het cultuursysteem versterkt (score: onvoldoende)

De innovatie van het project claimt de aanvrager met name in de internationale alliantie die het Vincent van GoghHuis is aangegaan en de ambitie, hoewel nog erg onuitgewerkt, om kwalitatieve verbindingen aan te gaan met Belgische partijen. Dit mogen geen echte innovaties heten voor de sector. Verder wordt in de aanvraag gerefereerd aan een randprogrammering met onder meer (senioren)educatie. Er is opgemerkt dat in het project niet of nauwelijks sprake is van (cultuur)educatie, zeker niet in verband met publieksparticipatie.

i. Het project draagt bij aan de vrijetijdseconomie van de provincie Noord-Brabant (score: voldoende)

Het Vincent van GoghHuis trekt met name Van Gogh-liefhebbers en ontvangt jaarlijks 10.000-15.000 bezoekers. De verwachting is dat dit project in totaal leidt tot zo'n 60.000 bezoekers. Aangenomen mag worden dat het project extra bezoekers zal trekken, ook gezien de verbindingen die binnen dit project worden gelegd. Hoewel deze ambitie relatief hoog ligt, wordt de impuls van dit project van voldoende betekenis geacht als bijdrage aan de vrijetijdseconomie rond het Van GoghHuis.

j. Het project kan rekenen op draagvlak in de Brabantse samenleving (score: voldoende)

Gezien het grote aantal 'ambassadeurs', 100 vrijwilligers en 700 Vrienden van, een behoorlijke financiële bijdrage vanuit de Vrienden, en de vertegenwoordiging van het initiatief binnen Stichting Van Gogh Brabant, mag ervan uit worden gegaan dat het Van GoghHuis en het project draagvlak heeft op lokaal en op provincieniveau.

k. Het project ligt in het verlengde van het profiel van Brabant (score: voldoende)

De combinatie binnen dit project van Brabantse legacy, de geboorteplaats van Brabants icoon Vincent van Gogh, en de vertaling van zijn betekenis voor en door nieuwere en de nieuwste generatie(s) kunstenaars mag worden gezien als aansluitend op het profiel van Brabant.

l. Bij het project is sprake van samenwerking met een of meer andere partijen, waarbij tenminste een partij behoort tot een domein buiten de culturele sector (score: nvt)

Niet gekozen.

m. Het project wordt uitgevoerd binnen of in samenwerking met de Brabantse topsectoren (score: nvt)

Niet gekozen en ook niet aan de orde.

3. ADVIES

Een inhoudelijk mooi plan, zo vindt de commissie. Hoewel op papier nog wat diffuus ervaren, heeft de bevolgen pitch veel helderheid gebracht en daarmee goed bijgedragen aan het vertrouwen van de commissie in het plan. Onderwerpen die bij de monitoring onder de aandacht dienen te blijven zijn het langetermijnperspectief van het project, de verhouding tot projecten waar steun vanuit bkbc plaatsvindt en het bedrijfsmatig ondernemerschap van de aanvrager. Bij een mogelijke vervolgaanvraag zal met name dit laatste punt verbetering moeten hebben gekend. Het bestuur wordt geadviseerd om zich middels op te vragen uitsplitsing van, en een toelichting op de nu nog globale begroting een scherper beeld te vormen van de kostenstructuur van het project voorafgaand aan het definitief bepalen van de hoogte van de honorering. Hierbij horen overigens ook duidelijkheid over sponsoring van de programmakrant door de drukker, die nu niet in de begroting is te vinden, en een uitsluitel over de andere, nog onzekere, financiers.

4. SAMENSTELLING ADVIESCOMMISSIE

George Lawson | voorzitter

Katja Diallo

Sef Peeters

Marjo Schlaman

Rob Schoonen

Stan Topouzis

José Alferink

Disclaimer: bovenstaand advies is opgesteld ten behoeve van besluitvorming door het bestuur van Stichting Brabant C Fonds. Het advies op zichzelf is geen besluit tot verlening, noch geeft het aanspraak op een besluit tot verlening. Het besluit van het bestuur van Stichting Brabant C Fonds kan afwijken van het advies. Art. 8.3 van de

statuten van de stichting bepaalt dat het bestuur een voornemen om met het besluit af te wijken van het advies, ter advisering dient voor te leggen aan de Raad van Toezicht van de stichting.